

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Munere Concionandi, Exhortandi, Catechizandi - Continens non tantùm praecepta ad artem concionandi discendam accomodata, sed etiam Ideas & Conceptus practicos pro Concionibus in Festis B. V. & SS. Dedicationis, Patrocinij, Novi Anni, Paschatis, Parasceves; item in Primitiis Sacerdotum,

...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Cap. I. De fine Catechisimi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48347](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48347)

P A R S III.

DE CATECHIZANDI
MUNERE.

DE hoc bene & accuratè plerumque Pastoralia Diœcesana agunt; ad pleniorè tamen totius doctrinæ, quæ ad Concionatoris officium Spectat, cognitionem, placet hâc ultima in parte paulò distinctiùs de Fine, virtutibus, & praxi hujus muneris agere.

CAPUT I.

DE FINE CATECHISMI.

Catechismus nihil aliud est, quàm brevis & facilis instructio in rebus ad fidem & Religionem Catholicam pertinentibus; unde communiter Pueri tantum & Puellæ in Catechismum mittuntur, quia reliqui jam supponuntur habere notitiam sufficientem similium rerum. Atque ex hac descriptione facilè colligitur, quisnam finis Catechizanti præfixus esse debeat, videlicet ut Adolescentiam in doctrina Christiana bene instruat. Porro excellentia finis hujus ac muneris ex variis capitibus colligi potest.

I. Ex exemplo & præcepto ipsius DEI, qui Deut. c. 4. sic locutus est ad Moysen. *Congrega ad me populum, ut audiant sermones meos, & discant timere me omni tempore, quo vivunt in terra, doceantq; Filios suos.*

II. Ex Christi exemplo & mandato, qui non solum præcepit Apostolis, ut irent in universum Mundum, & docerent servare mandata, sed etiam ipsemet complexans Parvulos, & imponens manus super illos benedicebat eis. Marc. 10. & ut alios quoque ad similem caritatem invitarent, ulterius dixit: *Quiquis unum ex huiusmodi Pueris receperit, in nomine meo, me recepit.* Ibid. c. 9.

III. Ex SS. Patrum exemplo, præcipuè Cyrilli Jerosolymitani, Clementis Alexandrini, & S. Hieronymi, aliorum-

rumque, qui hoc munus magna cum caritate, demissione, ac patientia obierunt. Hinc S. Hieronymus ad Latam Epist. 18. scribens, *Gestabo, inquit (scilicet Filiam Latæ) humeris, & balbutientia Senex verba formabo, multò gloriofior mundi Philosopho, qui non Regem Macedonum Babylonico periturum veneno, sed Ancillam & Sponsam Christi erudiam, regni celestibus offerendam.*

IV Ex autoritate & exemplo Ecclesiæ, quæ tantam muneris hujus curam habet, idque tantopere Parochis commendat, uti ex concilio Tridentino patet.

V. Ex exemplo insignium Operariorum in vinea Domini, quibus summè semper cordi fuit hæc Instructio. Inter quos meritò numeratur S. Ignatius, qui non tantum ipse singulari Zelo atque industriâ in hoc munere sese exercuit, sed etiam in Constitutionibus suis sanxit, ut omnes Rectores & Professi per quadraginta dies à suscepto Rectoratu aut Professione facta in hoc opere Catechizationis suam caritatem & demissionem probarent.

VI. Ex Principum & Dominorum sæcularium exemplo, qui summopere laborant, ut subditi sui ea capita, quæ ad suum officium pertinent, probè intelligant, & addiscant; quantò magis ergo laborandum, ut Adolescentia officium boni Christiani, à quo tota ipsius salus & felicitas æterna dependet, bene addiscat.

VII. Ex Ethnicorum exemplo, qui tale munus olim non nisi antiquissimo & supremo totius civitatis Domino commiserunt, uti Xenophon testatur.

VIII. Ex Hæreticorum exemplo, qui singulari industria conantur Adolescentiæ illas Scripturæ Sacræ Sententias inculcare, quibus errores ipsorum & Hæreses potissimum nituntur.

IX. Ex Hostium Ecclesiæ conatibus in Catechismo eliminando. Certè Julianus Apostata Christianam fidem deleturus. Catechismum primò tollendum censuit, hinc edito cavit, ne cui Christiano liceret literas publicè profiteri.

X. Ex necessitate Catechismi; cum enim sine fide impossibile sit placere DEO, uti S. Paulus c. 1 r. ad Hebræos docet, necessariò sequitur, etiam sine Catechismo Salvari neminem posse; *quomodo enim credent ei, quem non audierunt? quomodo*

modo autem audient sine predicante & ait idem Apostolus c. 10. ad Roman.

XI. Ex utilitate huius muneris; cum enim ea, quæ simplici modo traduntur, facilius capiantur; ex altera verò parte, quæ Adolescentia semel apprehendit, diutius hæreant, necesse est, ingentes in rempublicam Christianam utilitates ex tali instructione promanare. Certè Joannes Gerson Parisiensis Cancellarius integro libro de hoc munere conscripto, postquam variis rationibus ostendit, hoc munus neque à suâ Cancellarii, Doctoris Theologiæ, vel ullius in quacunque dignitate constituti Persona alienum, tandem concludit, se vix scire, an utilius & efficacius in ullo officio, quam in hoc occupari possit omnesque aliorum objectiones fusè refutat tomò secundo suorum operum.

XII. Ex damnis, quæ ex Catechismo neglecto oriuntur, & clarè videntur ab ipso DEO Isaia c. 5. his verbis indicata: Propterea captivus ductus est Populus meus, quia non habuit scientiam, & Nobiles eius interierunt fame (doctrinæ & Verbi divini) & multitudo eius siti exaruit. Propterea dilatarvit infernus animam suam, & aperuit os suum absque ullo termino, & descendunt sortes eius, & Populus eius, & sublimes, gloriosusque eius ad eum. Quæ omnia, prohi dolor! nimis impleta nostro sæculo comperiuntur.

CAPUT II.

DE VIRTUTIBUS CATECHIZANTIS.

I. Prima virtus illius, qui doctrinam Christianam cum optato fructu docere cupit, est honoris divini Zelus; si enim à talis Muneris felici successu tota Mundi Salus dependeret, an non summa cum diligentia in id Catechista incumberet? atqui plurius faciendus est honor & gloria DEI, quàm omnium Hominum & Angelorum, etiam possibilium Salus; Cum ergo honor iste DEI plurimùm ab hac instructione Parvulorum dependeat, ut constat, an non summa cum alacritate eandem suscipere debebit Catechista?

II. Secunda est Zelus animarum; hic enim suadet, ut quàm studiosissimè Salus animarum procuretur, non potest autem hæc melius & efficacius à Catechista procurari, quàm